

**ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ
ГРОМАДЯНСЬКОЇ СТІЙКОСТІ ТА КУЛЬТУРИ МИРУ
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**

Майстрок Марина,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Науковий керівник: Сотник Жанна,

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
завідувач кафедри фізичної культури і спорту
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Анотація. У статті розглянуто досвід впровадження олімпійської освіти в ПВНЗ «МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука» як важливого чинника формування громадянської стійкості та культури миру. Проаналізовано роль масових спортивних заходів і наукових проєктів у консолідації студентської молоді та викладачів навколо гуманістичних ідеалів олімпізму. Окреслено значення співпраці університету з Олімпійською академією України та НОК України у створенні патріотичного наративу, що підсилює виховний потенціал спорту. Наведено приклади студентських наукових досліджень, спрямованих на осмислення спорту як інструменту миру та дипломатії. Визначено роль експертної підтримки та міжнародних конференцій у розвитку наукового пошуку молоді. Сформульовано педагогічні та соціальні наслідки інтеграції олімпійських ідеалів у освітній процес, які сприяють вихованню свідомого громадянина, здатного протидіяти сучасним викликам.

Ключові слова: олімпійська освіта, мир, дипломатія, патріотизм, студентська наукова діяльність.

Abstract. The article examines the experience of implementing Olympic education at the Private Higher Educational Institution "International Economic-Humanitarian University named after Academician Stepan Demianchuk" as an important factor in shaping civic resilience and a culture of peace. The role of mass sports events and research projects in consolidating students and faculty around the humanistic ideals of Olympism is analyzed. The significance of the university's cooperation with the Olympic Academy of Ukraine

and the National Olympic Committee of Ukraine in creating a patriotic narrative that strengthens the educational potential of sport is outlined. Examples of student research aimed at conceptualizing sport as an instrument of peace and diplomacy are presented. The role of expert support and international conferences in fostering students' scientific inquiry is highlighted. Pedagogical and social outcomes of integrating Olympic ideals into the educational process are formulated, contributing to the upbringing of conscious citizens capable of responding to modern challenges.

Keywords: Olympic education; peace; diplomacy; patriotism; student research activity.

Сучасний етап розвитку українського суспільства характеризується необхідністю протидії гібридним загрозам та пошуку ефективних гуманітарних стратегій [2; 4]. У цьому контексті олімпійська освіта постає не лише як складова фізичної культури, а й як потужний засіб виховання громадянської свідомості, патріотизму та культури миру. Досвід МЕГУ демонструє, що інтеграція спортивної дипломатії, військово-фізичної підготовки та гуманістичних ідеалів створює унікальну модель формування стійких ціннісних орієнтацій молоді [1; 3; 5].

Мета дослідження полягає у визначенні ролі олімпійської освіти у формуванні соціальної відповідальності та громадянської стійкості студентської молоді в умовах війни та глобальних викликів.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати досвід МЕГУ у впровадженні олімпійської освіти через масові спортивні заходи, наукові проєкти та співпрацю з Олімпійською академією України й НОК України, визначивши їхній вплив на формування патріотичного наративу.

2. Розкрити приклади наукових досліджень студентів та експертної підтримки, що актуалізують спорт як інструмент миру, дипломатії та громадянської стійкості, а також показати роль міжнародних конференцій у розвитку наукового пошуку молоді.

3. Сформулювати педагогічні та соціальні наслідки інтеграції олімпійських ідеалів у освітній процес, окресливши їх значення для виховання свідомого громадянина, здатного протидіяти сучасним викликам і захищати національні інтереси України.

У Приватному вищому навчальному закладі «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» особливий акцент робиться на соціально-гуманітарному вимірі спорту. Фізична активність розглядається не лише як засіб підтримки здоров'я, а й як потужний інструмент формування особистості.

Показовим прикладом цієї стратегії стали університетські забіги під гаслом «Спорт заради миру та розвитку». Вони об'єднали студентів і

викладачів, перетворивши традиційне спортивне змагання на простір практичного втілення олімпійських ідеалів.

У навчальному середовищі МЕГУ такі заходи сприймаються як цілісна модель цінностей олімпізму – поваги, дружби, натхнення, рівності та прагнення до досконалості. Спільна участь викладачів і студентів на рівних умовах сприяє формуванню демократичної атмосфери, де партнерство переважає над ієрархією.

Досвід університету підтверджує: спорт є універсальною мовою, здатною консолідувати академічну спільноту навколо ідей миру та сталого розвитку. Для молоді причетність до глобального олімпійського руху через локальні ініціативи стає важливим чинником формування стійких ціннісних орієнтацій.

Розвиток олімпійської освіти в МЕГУ значною мірою забезпечується тісною співпрацею з Олімпійською академією України та Рівненським обласним відділенням НОК України. Яскравим прикладом такої взаємодії стала участь університету у Всеукраїнській акції «Мій олімпійський марафон: шлях до Парижу заради перемоги».

Особливістю реалізації акції в МЕГУ було її патріотичне наповнення: доданий мотив «заради перемоги» перетворив спортивний захід на символ національної єдності та солідарності. Саме цей аспект став потужним стимулом для студентської молоді. Визнання з боку Олімпійської академії України, засвідчене відповідним Сертифікатом, підтвердило статус університету як одного з провідних центрів олімпійської освіти регіону.

У контексті війни та пошуку шляхів до миру досвід МЕГУ набуває особливої ваги. Участь студентів у проєктах, спрямованих на підготовку до Олімпійських ігор у Парижі, виходить за межі спортивної активності. Це — інтеграція української молоді у глобальний гуманітарний простір, спосіб протидії ізоляції та утвердження суб'єктності України на міжнародній арені.

Для студентів боротьба за перемогу під національним прапором у спорті стає символічним відображенням дипломатичної боротьби за мир. Такий досвід формує високу соціальну відповідальність і національну свідомість, перетворюючи кожного учасника на амбасадора українських інтересів.

Поєднання спортивного виклику з патріотичним наративом «заради перемоги» та офіційним визнанням з боку НОК і ОАУ створює для молоді психологічну опору в умовах війни. Таким чином, олімпійська освіта в університеті трансформується у своєрідну педагогіку миру, де спорт виховує силу волі, здатність до спротиву та віру у справедливе майбутнє. Це і є український вимір сучасної боротьби.

Для здобувачів факультету здоров'я, фізичної культури і спорту ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка

Степана Дем'янчука» наукова робота є невід'ємною складовою сучасної освітньої парадигми. Їхня активна участь у профільних конференціях та дослідницьких проєктах дозволяє не лише осмислювати історичні аспекти розвитку спорту, а й формувати нові концептуальні підходи до олімпізму як інструменту збереження миру та утвердження національної гідності.

Науково-дослідна діяльність здобувачів виходить за межі академічної рутини: вона стає частиною українського гуманітарного фронту, де спорт і освіта інтегруються у стратегію протидії конфліктам та утвердження цінностей свободи й справедливості.

Важливим свідченням здатності студентської молоді ефективно протидіяти гібридним викликам у сфері спорту стали результати Конкурсу наукових робіт імені академіка Степана Дем'янчука «Проблеми війни та миру: український вимір».

У 2024 році перше місце здобув Олександр Гаврилюк (спеціальність «Середня освіта. Фізична культура»), який у своїй роботі довів значення спортивної дипломатії для формування гуманістичних цінностей. Його дослідження в межах напряму «Спорт і дипломатія у пошуках спільного» стало відповіддю на потребу виховання нового покоління українців у дусі миру через усвідомлену спортивну активність.

У цьому ж конкурсі Євгенія Отрізна представила тему «Прикладне значення військової та фізичної підготовки». Авторка показала, що в умовах сучасних викликів фізична культура виходить за межі спортивних досягнень, стаючи основою військової готовності та особистої стійкості громадянина.

У 2025 році Василь Сокол продовжив розвиток цієї проблематики, акцентувавши на дипломатичних аспектах спорту як механізмі формування громадянської стійкості молоді.

Ці приклади підтверджують, що університет послідовно готує фахівців, здатних комплексно реагувати на виклики сучасності. Поєднання гуманістичних ідеалів спортивної дипломатії з практичними навичками військово-фізичної підготовки формує свідомого громадянина, готового захищати територіальну цілісність, суверенітет та національні інтереси України.

Наукові пошуки студентів МЕГУ отримують вагоме підсилення завдяки співпраці з провідними фахівцями. Так, під час Міжнародної конференції до 30-річчя університету доктор наук Юрій Бріскін у доповіді «О, спорт! Ти – мир» акцентував увагу на проблемі використання країною-агресором олімпійських ідеалів у пропагандистських цілях. Це дозволило студентам чітко відмежувати справжні цінності олімпізму від їхніх викривлених інтерпретацій.

У квітні 2025 року в МЕГУ відбулася Міжнародна студентська науково-практична конференція «Міждисциплінарні та трансдисциплінарні

підходи до європейської інтеграції: постцифрові інновації в науці, освіті, мистецтві, технологіях та культурі» за участю науковців з Університету Бат Спа (Велика Британія). У її секційних засіданнях знайшла відображення олімпійська тематика: здобувач спеціальності «Фізична культура і спорт» Руслан Мельник представив доповідь, що висвітлювала актуальні питання олімпійського руху та демонструвала міждисциплінарний підхід до ролі спорту в процесах європейської інтеграції й глобальних викликів.

Особливого значення набули матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю від дня народження академіка Степана Дем'янчука, що стало платформою для професійного обговорення ролі спорту в умовах глобальних воєнних викликів.

Професорка Оксана Вацеба піднімає питання, присвячених XXV Зимовим Олімпійським іграм 2026 року, щодо етичних та політичних аспектів недопуску представників країни-агресора до міжнародних спортивних арен. Було підкреслено, що припинення війни є ключовою передумовою для відновлення повноцінного олімпійського руху в Україні.

Випускниця МЕГУ Віра Дмитрук, керівниця центру «Довіра» (м. Кременець), акцентує увагу на прикладному аспекті гуманізму, а саме діяльності реабілітаційних установ, важливості відновлення духовних сил і фізичного здоров'я людини у воєнний час.

Олег Левенець, заслужений учитель України, доводить, що олімпійська освіта може стати дієвим інструментом стабілізації навчально-виховного процесу в школі. Це особливо значуще для дітей, які переживають наслідки війни.

Професорка Лідія Завацька презентує приклади боротьби за мир через спортивні досягнення випускниць МЕГУ, зокрема тенісистки Катарини Завацької, фрістайлістки Ольги Полюк та інших спортсменів. Їхня участь у міжнародних змаганнях стала живим проявом українського культурного спротиву на світовій арені.

Таким чином Олімпійська освіта в МЕГУ трансформується у педагогіку миру, де спорт стає засобом виховання волі, стійкості та віри у справедливе майбутнє. Масові спортивні заходи та наукові конкурси формують у студентів розуміння спорту як універсальної мови, здатної консолідувати суспільство навколо ідей миру та розвитку. Співпраця з Олімпійською академією України та НОК України забезпечує офіційне визнання та підсилює патріотичний вимір студентських ініціатив. Наукові роботи студентів доводять, що поєднання спортивної дипломатії з військово-фізичною підготовкою є дієвим механізмом формування свідомого громадянина, готового захищати національні інтереси. Міжнародні конференції та експертні виступи сприяють інтеграції

української молоді у глобальний гуманітарний контекст, протидіючи воєнній ізоляції та утворюючи суб'єктність України на світовій арені.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаврилюк О. В. Спорт і дипломатія у пошуках спільного / О. В. Гаврилюк ; наук. керівник Ж. Г. Сотник // Збірник наукових праць здобувачів вищої освіти та молодих учених Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» / МОН України, ПВНЗ «МЕГУ ім. акад. Степана Дем'янчука», Вип. 1. Рівне: О. Зень, 2024. С. 219-223.
2. Завацька, О. Ільків, К. Завацька, В. Коваль, Ю. Сніжко Діяльність українських спортсменів під час російської агресії. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2023. № 3. С. 3-11.
3. Майструк М. О. Проблеми війни та миру: український вимір. Конкурс наукових студентських наукових робіт імені академіка Степана Дем'янчука «Проблеми війни та миру: український вимір». 2026. 31 с.
4. Ніколайчук Г., Андрущенко М. Спорт поза політикою. Саміт-книга. 2024. 296 с.
5. Сокол В. В. Формування дипломатичних аспектів молоді через спорт. Конкурс наукових студентських наукових робіт імені академіка Степана Дем'янчука «Проблеми війни та миру: український вимір». 2025. 25 с.